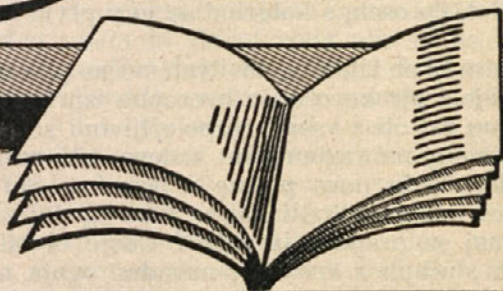

CVETJE

Letnik LI.
Ljubljana

1934 - XII.
December

P. KRIZOSTOM:

To je naš sveti advent

Zatrli smo v sebi greh;
v srcu nam sonce sije
in zarja gori nam v očeh.

Zdaj gremo skozi adventne dni.
Pa ne mislite, da smo Nikodemi
temnih skrivnostnih noči?
Ne! Z gorečim križem v roki
stopamo čez mračno plan.
Za mučeništvo zreli smo vsak dan.

To je naš sveti advent,
ki nam bo rodil luč in pomlad:
zorno nebeško Dete
sredi betlehemskih trat.

To je naš sveti advent,
ki nam bo rodil deviško Gospo:
zvezdo zlato in rožnato zarjo,
čistejšo kot vse pozemsko zlato.

To je naš sveti advent;
angele vsul nam bo iz neba,
ki vlili nam bodo
tolažbo božično v grenkobo srca.

Pogumno stopimo v adventne dni,
da nam iz naše krvi
božič nebeški vzkipi.

Mati in prva otrokova ljubezen

Mater čakajo vedno nove in težke naloge. Kaj naj stori, ako opazi, da se je vnela v srcu njenega otroka prva ljubezen do prijatelja ali prijateljice detinskih let, do oseb, s katerimi se je v prvih letih mladosti tako brezskrbno igral?

Nekatere matere se ob takih ugotovitvah močno prestrašijo. Prepričane so namreč, da je zajela otrokovo dušo brezupna izprijenost, ki jo je treba energično in odločno zatreti z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Zopet druge matere se niti najmanj ne razburjajo, zadeve niti resno ne razmislijo, ampak izpregledajo vse te nove pojave z besedo: »Saj je bilo z menoj ravno tako.« Katera ima prav? Ali naj se tako zgodnje sanjarstvo popolnoma prezre, ali naj se prepove in zatre? Oboje bi bilo napačno. Mati, ki nastopa v takih slučajih z vso silo, navadno ognja ne pogasi, ampak ga še bolj razplamti. Čuvstvom ne moremo zapovedovati, najmanj pri globoko temperamentnih naravah. V tem slučaju bi strogo postopanje mladega človeka nagnilo, da bi se vživel v vlogo viteškega junaka ali vtelesene zvestobe, ki za ljubezen žrtvuje vse. Bolj pametno, modro in koristno je, če se z otrokom mirno pogovoriš kar v splošnem, ne da bi koga osebno imenovala, da so ljudje pač samo ljudje, ne pa nadzemska bitja, da so sanje le pene, da se mladostna zvestoba navadno zdrobi kot kos stekla, da je zgodnja prevara zagrenila že mnogo življenj in pokvarila že mnogo lepih značajev. Pripomni tudi, kako bi ti bilo hudo, ko bi tvoj sin ali tvoja hči v takih praznih sanjah izgubljala dragoceni čas, slabila voljo, veselje do dela ter si ubijala pojočo radost mladosti. Čemu bi trgal mlado srce in ga drobil v kosce, namesto da bi v marljivem delu z mirno dušo pričakoval tiste dobe dozorelosti, ki ga bo obdarovala s pametno in zato trajno in osrečujočo ljubeznijo?

Tako ali podobno, kakor že zahtevajo razmere, naj se mati pogovori z otrokom. Da se bo lažje odrekel vsem takim brezplodnim sanjam, naj mu mati odpoved lajša z razvedrilom in naj otroka osrečuje s podvojeno materinsko ljubeznijo.

Poleg tega naj mati s primerno šalo prepreči in osvetli čezmerno ničemurnost, ki je navadno sad sanjarjenja. Sem ter tja se je že zgodilo, da je tako zgodnje nagnenje srca vzgojilo močne talente in dvignilo veselje do dela tako, da so mladi ljudje v svoji idealnosti skoraj brez bojov prešli najbolj nevarno dobo svojega življenja, med tem ko so se drugi vedno bolj globoko pogrezali v močvirje. Drugače je v slučajih, če grozi mladima človekoma resna nevarnost. V takih primerih je sveta dolžnost staršev, da raztrgajo vse zveze, pa naj se sentimentalnost in strast še tako obupno brani in upira. Pretresljivi so slučaji, ko napol dorasla mladina zapravi zaradi materine slepote in slabosti svoj najlepši in najdragocenejši zaklad ter se oropana vse notranje lepote in onečassčena prebudi iz omotice, ali pa se za vedno vrže v vrtnec razbrzdanosti, ki izčrpava vse duševne in telesne sile mladega človeka. Ni pretirano, ako poznavatelji današnjega ozračja trdijo, da se v sedanjih dobi nenravnost bolj kot kdaj prej zajeda v življenje mladine, ki v njej pustoši in žge pohotnost, namesto da bi gorela in plamtela čista, v najvišje cilje usmerjena srca. Kdor gleda v človeku le nagonsko bitje ter si dušo omadežuje z nedostojnimi in brezsravnimi mislimi in željami, ne pozna in ne občuti nikdar tiste prve, vzvišene ljubezni, ki nima človeka za žrtev svojih strasti, ampak vidi v njem podobo božjo, božjega otroka, ki ga občuduje in spoštuje. Gotovo pa je, da je malo

malo ljudi zgodnja ljubezen združila, in če jih je, so bili taki zakoni le redkokdaj srečni.

Kaj pa, če je postal tvoj otrok, kar se mnogokrat zgodi, žrtev zapelevanja? Tedaj, o mati, razumem tvojo žalost in bolelost. Kako si opominjevala, kako se trudila, da bi od otroka odstranila vse, kar bi lahko zanetilo poguben ogenj in razpalilo strasti! Toda vse delo, ves trud, sta bila udarec po zraku. Z bolestjo gledaš razdejanje in opustošenje v duši svojega ljubljenca, ko si vedno upala in pričakovala, da se bo v njej razvijalo in rastlo čisto, Bogu vdano življenje. Kaj sedaj? Ali boš onečaščenega in v blato strtega otroka obsodila, zaničevala, zavrгла? Ali misliš, da ga boš na ta način rešila? Ali se bo otrok rešil s tem, da ga kot nesrečno bitje zavrže in pretrga z njim vse vezi mati, ki ga morda edina še more dvigniti iz močvirja strasti? Ne čudim se prvi grozni bolesi, ki zajê v tvojo dušo, ko si izvedela, da je tvoj otrok že tako rano izgubil nedolžnost in čistost srca. Vem, da te vznemirja strah pred bodočnostjo, strah za čast in dobro ime tvoje družine. Razumem, da se v takih trenutkih iz tvojega ranjenega srca iztrga beseda: »Rajši bi ga videla mrtvega kakor tako nesrečnega.« Pa se umiriš in premišljuješ, kako je svet poln nevarnosti in zapeljevanja, kako je mlad človek v vrtincu izkušnjav slab in neizkušen. Kdo ve kako težak boj je pred padcem bojeval! Morebiti se mu ni niti sanjalo, kakšne so posledice neobzdranih strasti. Koliko duševnih muk je potem pretrpel, koliko neprespanih noči, ker ga je vest grizla. Kaj pa če so tudi starši po svoji malomarnosti več ali manj krivi padca svojih otrok?! — Zato, mati, ne zavrzi otroka! Bodi mu zopet mati, prava prijateljica; bodi mu zdravnica, ki z nežno roko čisti in obvezuje rane bolne duše ter jo priporoča velikemu Zdravniku duš, ki edini pozna najgloblje vzroke človeških zablod in jih more le on trajno ozdraviti.

Če si pa tudi ti sama kriva, nadomesti hitro in kolikor moreš, kar si v vzgoji zamudila. Iztrgaj otroka iz bližnje priložnosti, zaposli ga z delom, ako ga nima ali se mu izogiba, odpri vire moči, ki prihajajo iz svete vere, govori z njim kot more govoriti le ljubeča in trpeča mati, ki pozna pretresljive zglede in primere, kam privede človeka strast in razbrzdano življenje. Ako si pa ne moreš pomagati, se obrni do izkušenih vzgojiteljev in prijateljev mladine. Svojo ljubezen do otrok združi z njihovo modrostjo, z gorečnostjo za rešitev duš in z njihovo močno roko. Združenim močem se bo posrečilo, česar sama nisi mogla doseči.

Predvsem se pa vadi v potrpljenju. Razruši se hitro, na novo se le počasi sezida. Kronične bolezni se le redkokdaj ozdravijo z radikalnimi sredstvi. Zato ne obupaj, če se tuintam še ponavljajo manjši padci, ki dokazujejo, da bolezen še ni docela ozdravljena. Celó velika razočaranja, ki jih doživiš, ti ne smejo vzeti poguma in upanja, da bo otrok vendarle enkrat ozdravel. Pri bolnih na duši preneha zaupanje človeka šele tedaj, ko je telo mrtvo, a tudi tedaj se okleni neskončno usmiljenega Boga, ki človeka bolje pozna kot mi in ga zato tudi bolj milo presoja. Veliki ljubitelj mladine sv. Don Bosco je nekoč dejal: »Ni res, da so mladeniči nepoboljšljivi; delajte, s krščansko ljubeznijo ljubite te mladeniče, ki so često bolj nesrečni kot izprijeni; moč volje, ki jo krepí božja milost, premaga težave, o katerih bi mislili, da so nepremagljive.« Tako govori veliki pogum in plamen ljubezni učenca tistega božjega Dobrega Pastirja, ki je šel za izgubljeno ovco v puščavo, jo z vso požrtvovalno potrpežljivostjo iskal, dokler je ni našel ter jo blažen na svojih ramenih nesel domov v varno stajo. K temu dobremu Pastirju se zateci in moli stanovitno ter polna zaupanja, kakor je že molila marsikatera potrta sestra svete Monike, velike matere velikega sina Avgušтина.

Poslužuj se tudi drugih preizkušenih sredstev. Kako čudovito in blagodejno vpliva na človeka sveta spoved. Kdo ni tega že sam okusil! Spoved je pribežališče, kamor se zatekajo duše, ki jih razjedajo dvomi. Duše, ki jih vznemirjajo izkušnje in more grehi, najdejo pri sveti spovedi odpuščenje in z njim svoj mir in svojo notranjo odporno silo, najdejo tolažbo, svet in pomoč. Naj se torej ubogi, v grehe zakopan otrok kolikor mogoče pogosto očisti v krepča v tem studentu božjega usmiljenja. Poživlja naj se s presveto Evharistijo, da bo vstal iz smrtnega spanja, kakor je vstal mladenič iz Najma in Jajrova hči.

DR. P. HILARIN FELDER, O. M. C. — P. R.:

Franciškanska ponižnost

(Konec)

Samo Frančiškovo prepričanje, da je Bog ž njim prečudno dober, nam vsaj nekoliko odkrije njegovo ponižnost. Zato se je svetnik svoje majhnosti in nevrednosti tako globoko zavedal, ker ga je vsega prevzela misel, da je njegovo življenje in delovanje uravnaval le Bog, ki je edini lastnik resnično dobrega in velikega.

Frančišek je le predobro vedel, kako modro je Bog vodil njegovo delovanje, kakor tudi oblikoval notranje življenje. Silnih pojavov božje milosti ni mogel ne prezreti ne tajiti. Oboje bi bilo neiskrenost in nehvaležnost. Hkrati tudi napačna ponižnost. Frančišek ni bil tak. V njegovem življenju se je milost in božja dobrot kar gromadila. Svetnik je imel za vse to odprto oko. Bil je pa tudi odkritosrčen. Zato je venomer občudoval dokaze božje ljubezni. Dnevno je z brati premišljeval božjo darežljivost, ki jih je tako čudovito bogatila. Ni nehal zatrjevati, da jim je vse naklonila božja radodarnost, ki jim tudi blagoslavlja delo.

Zato je svetnik prikrival vse odlike in uspehe, ki bi mu osvojili naklonjenost sveta. Uverjen je bil, da zunanja čast vedno oškoduje notranjo vrednost duše. Bolj nevarno se mu je zdelo s krepostjo nabirati lastno hvalo, kakor biti brez vsake čednosti. Tem, kakor drugim nazorom je vedno dajal vidno obliko. Tako je kratkomalo prepovedal brati legendo o marokanskih mučencih. Samo zato, ker je tudi njega pohvalno omenjala. Enako je kar najbolj skrbljivo do smrti prikrival svoje rane. Kar je svojim bratom priporočal, vse to je sam kar najbolj vestno izpolnjeval. Takole jim je govoril: »Srečen božji služabnik, ki za nebesa zbira, kar mu Gospod tu podari. V veselem upanju na onostransko plačilo, ne odkriva ljudem božjih dobrot. Saj ve, da jih bo Gospod sam razodel. Seveda, ako mu bo všeč. Srečen služabnik, ki Gospodove skrivnosti zapre v svoje srece!«

Umevno, da Frančiškovo čednostno življenje ni ostalo prikrito. Komu je svetnik sam vse dobro prisodil? Milosti, ki mu jo je delil Bog v tako obilni meri! Ob spominu na božjo naklonjenost je kaj rad ponavljal primero: »Frančišek, ako bi bil Najvišji podelil razbojniku toliko dobrot, kakor jih je tebi, bi mu bil le-ta vse bolj hvaležen, kakor si mu ti.« Tistim, ki so občudovali njegovo svetost, je navadno dejal: »Nikar me ne hvalite. Utegne se zgoditi, da padem v velike nečiste grehe. Nikar ne mislite, da sem že varen. Ne poveljujte tistega, ki se mu življenje še ni srečno izteklo.«

Frančišek je bil torej uverjen, da ga je Bog samo zato z milostmi kar obsipal, ker je bil najnevrednejši. Zato pohvale ne sme lastiti sebi, ampak mora biti za vse hvaležen edinole Bogu. Nekoč je brat Masej pre-

izkušal svetnikovo ponižnost. Zato mu je trikrat zaklical: »Zakaj samo ti?« Francišek ga je vprašal: »Masej, kaj želiš s to besedo izraziti?« In Masej mu je odgovoril: »Zakaj drevi vse le za teboj? Zakaj želi vse samo tebe videti, poslušati, ubogati? Saj vendar nisi lep, ne učen, ne plemenitega rodu; zakaj bi vse samo tebe rado?« Francišek je mirno poslušal. Nato se je iskreno razveselil, uprl svoj pogled v nebo in tako nekaj časa stal kakor zamaknjen. Ko se je bil zopet zavedel, je pokleknil, počastil Boga, se prečudno vesel ozrl v Maseja in mu dejal: »Želiš li vedeti, zakaj za menoj? Si radoveden, zakaj za menoj? Hočeš li res vedeti, zakaj vsi za menoj? Glej, zato, ker se je najvišji Gospod, ki povsod vidi dobro in hudo, ozrl name. Njegove milosti polne in presvete oči med slabotnimi ljudmi niso uzrle večjega, bolj preprostega in nevrednejšega grešnika, kakor mene. Ker torej Bog nikjer ni našel slabotnejše stvari, ki bi jo uporabil za nameravana čudovita dela, je mene za to odbral. Kar je na svetu nespametnega, si je Bog izvolil, da bi osramotil modre, in kar je slabotnega na svetu in preprostega in zaničevanega si je izvolil Bog, da bi imenitne in velike in mogočne osramotil, naj bi vsi uvideli, da je začetek vsega odličnega in dobrega le Bog, ne pa stvar, in da se nihče ne bi hvalil razven v Gospodu, ki naj ga vekomaj vse hvali in poveljuje.«

Čim bolj so svetnika hvalili in častili, toliko bolj je samega sebe preziral in poniževal. Množice so ga sicer slavile; toda, svetnik je zato v duši silno trpel. Ljudstvo ga je povelčevalo, oče je pa jokal in zdihoval. Vse je govorilo o njegovih delih in krepostih. Svetnik se je pa hkrati na vso moč trudil, da bi tudi kar najšibkejši samoljubje v sebi zatrl. Vedel je, da le tako Boga ne bo razžalil; pač pa si bo ohranil vso njegovo naklonjenost. Kadar je v ljudeh vzvalovila navdušenost za Franciška, je poprosil prvega preprostega moža, naj ga začne sramotiti. Ali pa je poklical sobrata in mu dejal: »Pod pokorščino ti zapovem, da mi začneš očitati trpkosti, ki mi bodo mesto lažnjive hvale ljudi, govorile resnico.« Brat je moral ubogati. Nerač je imenoval svetnika surovega in nekoristnega človeka. Francišek se je pa veselo smejal, vse očitke glasno odobraval in govoril: »Resnične so tvoje besede; naj te Gospod zato blagoslovi. Saj Bernardov sin ne zasluži boljših izrazov.«

Samo takrat se je veselil človeške pohvale, ako je bila vsa le za Boga. Nekoč so imeli njegovi govori v Ternih velik uspeh. Ob koncu je povzel škof sledečo besedo: »Zadnji čas je odlikoval Bog svojo Cerkev s temle siromašnim in zaničevanim in neukim možem. Zato se moramo vedno Bogu zahvaljevati, ker vemo, da takih dobrot ni naklonil vsaki deželi.« Ko je Francišek slišal, da je škof hvalil Boga, njega pa kot malovrednega komaj le omenil, tedaj je pokleknil pred škofa in dejal: »Gospod škof, vi ste me resnično visoko počastili; drugi mi mojo lastnino odnašajo, vi se je pa niste dotaknili. Uvideli ste, kaj je dragoceno, kaj zaničljivo. Kot moder mož ste s prvim počastili Boga, drugo ste pa naklonili meni.«

Francišek bi bil rad le senca pred večno lučjo. Še manj. Želel je, naj bi v božji luči tudi kot senca prenehal. Pravega božjega služabnika primerja podobi, ki izraža in časti Odrešenika in njegovo presveto Mater. Podoba si ne lasti Gospodove časti. Toliko pomeni, kolikor oznanja in pospešuje božjo slavo. Enako je človek le podoba, ki v njej gledaš začrtane dobrote Najvišjega. Po Franciškovem naziranju še manj kot podoba, ali les, ki ti podoba ponazori. Torej prav nič pred Bogom. Zato mora vso čast prepustiti le Bogu.

To so tajne Franciškove ponižnosti. Tako je mislil in delal in živel, kakor da je na zemlji edino le Bog. Božje gospostvo ga je tako obvladalo, da se je zanj vse zemeljsko zdrobilo v nič. Zato mu je bila tako priljubljena

beseda, ki jo bereš in občuduješ v knjigi »Hoja za Kristusom«: »Kolikor velja človek v božjih očeh, toliko je in ne več.« Kje najdeš bolj čisto, iskreno, nesebično in tako viteško vnemo za čast božjega Gospoda? Kaj ni bila preprosta ponižnost pred Bogom močno vtkana v viteške zastave? Mar ni Frančišek obljubil, da želi kot duhovni vitez le za svojega Gospoda živeti in se samo zanj z nasprotniki meriti? Saj je izgovoril besedo, da hoče kot uslužen hlapec za Kristusom, svojim Gospodom! Le predobro je tudi vedel, da je božji Sin zlasti zato zapustil naročje svojega nebeškega Očeta in si odbral našo človeško majhnost, da bi nas z besedo in zgledom učil ponižnosti.

Zato se je svetnik odrekel vsaki časti, ki ni težila samo za Kristusom. Kot klicar velikega kralja Kristusa je moral biti vsem močan zgled ponižnosti. »Na tem temelju,« tako pravi Tomaž Čelanski, »se je ustalil in pozidal svoj red. Ponižen je bil v svojem vedenju, ponižnejši v mišljenju, najponižnejši v presojanju samega sebe. Samo ena odlika se je na le-tem knezu, ki ga je oblikovala božja milost, izredno odražala. Najlepša! Med manjšimi brati je bil najmanjši.«

Umljivo, da je svetnik tudi svoje učence izoblikoval v močne zglede najgloblje ponižnosti. Tomaž Čelanski je prvi tole o njih zapisal: »Bili so res pravi manjši bratje. Vsem so se podredili. Vedno so hoteli biti zadnji. Samo to so odbirali, kar jih je poniževalo. Le na preizkušene temelje ponižnosti so mirno stavili duhovno poslopje krepostnega življenja. Do vseh ponižni in na vsako uslugo pripravljeni, so vse vodili v ponižnost in potrpežljivost.« Delce »Trije tovariši« omenja isto značilno potezo prvih Frančiškovih tovarišev. Takole pravi: »Ukoreninjeni in utrjeni so bili v ponižnosti in ljubezni tako globoko, da je drug drugega spoštoval, kakor svojega očeta in gospoda. Predstojniki pa in odlični sobratje so bili vsi srečni le med majhnimi in preprostimi.« Bernard Besanski opisuje življenje plemičev, ki so stopili v red. Pravi, da so bili ponižnejši, krotkejši in preprostejši, kakor drugi sobratje. Bili so prepričani, da ne morejo doseči odličnejše časti, kakor je Kristusovo viteštvo. Tudi benediktinski prior Roger Vendoverski zelo pohvalno piše o mladem Frančiškovem redu. Najbolj mu ugaja redovna siromašnost in iskrena ponižnost, ki mora slehernega zmodriti. Kardinal Jakob Vitriški pa sodi, da je poleg uboštva, zlasti ljubezen do majhnosti, preprostosti, ponižnosti, tista izrazita odlika, ki loči red manjših bratov od drugih redov. »To so vam resnično« tako piše, »ubožni redovniki, ki oznanjajo Križanega. Imenujemo jih manjše brate. So pa tudi res, kar bi mi radi označili z imenom. Že obleka, skrajno siromaštvo in možato zaničevanje vsega zemeljskega ti jasno pove, da so ponižnejši, kakor vsi ostali redovniki, ki z nami živijo.«

HELENA HALUŠKA — P. EVSTAHIJ:

Francoski in nemški otroci

Proti koncu počitnic je kolonija ali naselbina doživela še drug lep dan. Ta je bil najlepši izmed vseh. Povod zanj je bil odkril Dunajčan — — —, slovesnosti odkriti in praznovati, tega daru ne smemo odrekati Avstriji.

Po mnogem trudu se je bilo namreč Dunajčanu posrečilo, da je natančno zvedel za rojstni dan našega župnika: ta dan je brezpogojno treba praznovati. Justav je bil »za godbo«, to se je razumelo samo po sebi. Pariz je bil »za govore in deklamacije«, to se je razumelo samo po sebi. Vsi skupaj

pa — tudi to se je razumelo samo po sebi — so bili za to, da jih bodo potlej župnik povabili na zajtrk. Potemtakem je bil sestavljen prav lep program ali načrt.

Na vse zgodaj zjutraj naj bi torej pod oknom župnišča zadonelo lepo petje; če se bodo nato gospod župnik prikazali pri oknu, naj bi bili v francoskem jeziku slovesno pozdravljeni in končno obdarovani.

Kaj vse se je bilo treba naučiti in navaditi, preden je pod vodstvom Justava in njegovih orglic zadonela troglasno pesem: »Véliki Bog, hvalimo te! To pesem so si bili izbrali, ker je bil navep znan Dunajčanom, Berlinčanom in Francozom. Toda s Parižani je kljub temu bil križ in dosti truda: vse se jim je zdelo šaljivo, zraven se jim pa ni niti sanjalo o glasbi. Sreča, da je Tintin, ki je bil koščku Nemčije rešil življenje, čutil v sebi notranjo obveznost, da bi razumel nekaj nemške prosvete. Delal se je tedaj glasbeno nadarjenega, se hrabro prerinil skozi vse porednosti svojih tovarišev ter jih končno prisilil do popolnega soglasja. Šlo je. Seveda v dveh jezikih, toda gospod Bog in naš župnik sta stala tako visoko, da sta slišala le polni zvok mladostnih glasov.

Tudi različne darove so pričarali otroci na ganljiv način. Od kmetov so dobili jaje, potic, platna, mošta in slanine. Voditeljica je preskrbela šest steklenic starega medočana in pa obilico cvetlic. In z župnega vrta je Tintin zmaknil skrivaj, ne da bi ga količkaj zapekla vest, najlepše 'francoske' rože: saj so bile vendar samo gospodu župniku namenjene!

Prav zgodaj zjutraj — bilo je krasno septembrsko jutro, rosa je še ležala na vseh cvetnih čašah in na obrazih — so se splazili otroci v cvetlični raj župnega vrta. V rožnem grmu je lahko začivkal presenečen ptiček.

»Véliki Bog, hvalimo te...«

Sramežljivo-plaho in prisrčno, kakor pogled cvetlic proti soncu, tako so otroci staro lepo pesem poklonili Bogu in njegovemu služabniku.

Zgoraj se je odprlo okno, toda nihče se ni prikazal, utegnilo je biti, da je naš župnik molil zadaj pri oknu z njimi vred.

»Véliki Bog, hvalimo te...« Zdaj so peli dečki iz vsega grla in z njimi vsi ptiči vzbujajočega se vrta.

Končno je prišel dolí naš župnik. Nič ni rekel, le široko je odprl svoje roke in pevci so se ga oklenili okoli vratu. — Nato se je Tintin spomnil na svoje verze ter jih je poklonil možu božjemu z ukradenimi rožami vred.

Naš župnik se je gromko zasmel, ko je le-te prepoznal. Seveda je povabil otroke na zajtrk in 'La Pepie' so tako hvalili in proslavljali, da ji je staro srcé prekipelo. Zlasti so ji tekale solzé, ko ji je Tintin godovne verze ponovil z globokim občutjem. Ko je pa še dolgi Justav pričel gosti na svoje orglice in sta oba Dunajčana zaplesala domače plesne poskoke, je morala 'La Pepie' od samega smeha speta jokati. Pri sadnem soku in pri slanini je bilo nastrojenje končno že tako razposajeno, da so celo prečastiti pričeli peti: »Lisička, ti si gos ukrala, prines', prines' jo spet nazaj!« V tem trenutku se odpró vrata in prikaže se voditeljica. Z bučnim smehom so jo sprejeli. Celo hišni gospodar se ni mogel pomiriti. Sprva ni vedela, kako se ji je to primerilo, potem se je pa odločila, da se je tudi sama smejala z njimi vred.

Nikoli ni bila kuhinja v župnišču imela pod svojim stropom tako veliko srečnih ljudi.

V naslednjih dneh se je približalo slovo; zato so sklenili, da pojdejo drugi dan še enkrat na izlet. Zadnjikrat so se še hoteli igrati Indijance, kuriti ogenj in peči krompir na polju.

Naš župnik se je vsega udeležil ž njimi vred, voditeljica tudi in kako naj bi zaostala Avstrijka?! Tintin in Justav sta sklenila na ta znameniti dan krvno prijateljstvo in ta obred je bil zelo resen, zakaj obhajali so ga vpricho duhovnega gospoda. Seveda se ta duhovni gospod ni prav nič sramoval, da je prevzel dostojanstvo poglavarja v tistem indijanskem stegu. Dobil je okras na glavo iz petelinjih peres in dali so mu ime 'Makáko Levjesrčni'. Lepa voditeljica je prejela od pesniških Nemcev ime »princesinja mesečine« in Avstrijko so Parižani nazvali 'Popokatepetl'.⁴¹ Čemu in zakaj, ni vedel nihče.

Na robu gozda so zakurili velik ogenj. Pred dračjem in poleni, ki so se kadila in cvrčala, so ležali naokrog — vsi na trebuhu, celo naš župnik. Vsak je z dolgo vejo dregal v plamenih sem ter tja, da so tem više švigali.

Nato je pa postalo prav tiho. Na globoko rdečem soju, ko so ga plameni lili na obraze, je bilo opaziti prihajajoči večer. Sonce je bilo zašlo, nebó je še žarelo v škrlatu, zlatu in smaragdu. Polagoma je obledela krasota, dokler ni barva jesenskih podleskov prevlekla podnebje. Nežen sij je še plaval nad strniščem in iz doline je zadonel zvon in zapel »zdravamarijo«.

»Moji ljubi otroci,« je rekel prečastiti, »zdaj je tako lepo, da hočemo poprositi našega Gospoda Boga, naj tudi pri nas za trenotek ostane.«

Otroci so se dvignili, vsi so ostali tiho in resnobno, hipoma so imeli moške oči.

Vsak je razumel molitev vseh jezikov in narodov:

»Oče — naš ...«

Vsak jo je molil v svojem materinem jeziku, pobožno sklenivši roké. Le Tintin in Justav sta se držala okoli pleč.

Neskončna dobrotà je objemala malo človeško krdelo. Vsi so zrli proti nebu, le Avstrijka je globoko sklonila svojo glavó.

Naš župnik je položil svojo težko rokó na njena ozka pleča:

»Avstrijka, dobremu Gospodu služimo.«

»Zares, gospod župnik.«

P. JOŽEF ANTON O. MIN. CAP. — P. MARKO FIŠER O. MIN. CAP.:

Sveti Konrad iz Parzhama

Življenje kapucinskega brata lajika

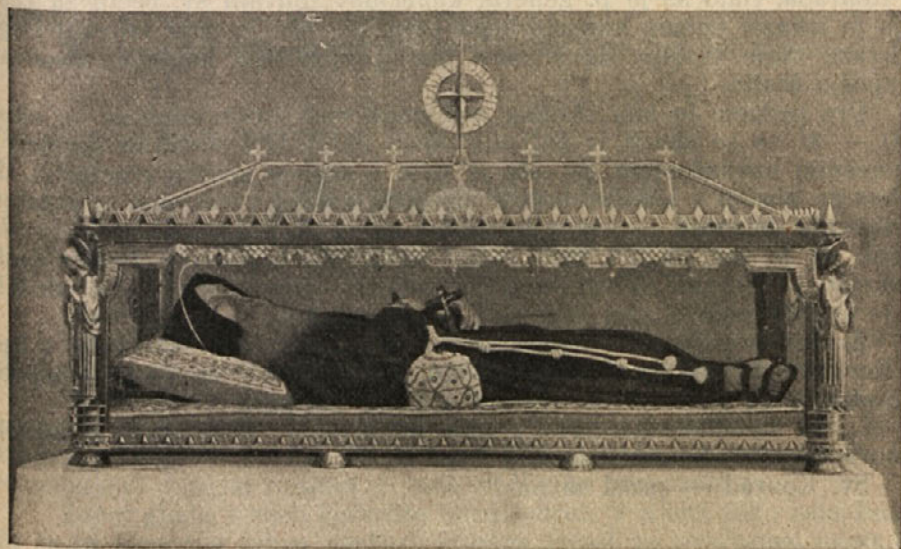
XXII. Proglašenje svetnikom bl. Konrada iz Parzhama

O binkoštnih praznikih se je vršilo v Rimu veliko slavlje: bl. Konrad je bil prištet svetnikom. Na kratko naj bi sledili dogodki, ki so se vršili v Rimu 19., 20. in 21. maja 1934.

Za kanonizacijo tega preprostega kapucinskega brata je privrelo od vseh strani — saj je bilo obenem sv. leto — nešteto romarjev, posebno še tretjerednikov. Tretjerednike nemške narodnosti je sprejel sv. oče 19. maja zvečer v posebno avdijenco. Preč. g. p. Vigili, general kapucinov, je nagovoril sv. očeta v nemščini in mu predstavil goste ter ga poprosil za očetovski blagoslov. Nato je papež — tudi v nemščini — ljubeznivo pozdravil vse navzoče, posebno še odločne nemške škofo in imel nekoliko daljši govor. Večkrat ga je pretrgalo navdušeno ploskanje in vzklikanje. Sv. oče je podelil svoj blagoslov in se na nosilnici zopet odstranil. Medtem so vsi kakor iz enega grla zapeli zahvalno pesem.

⁴¹ Gorovje v Južni Ameriki. — Prip. prev.

Drugo jutro — na binkoštno nedeljo — se je vršila kanonizacija. Že navsezgodaj so se zbirale množice pri sv. Petru. Cerkev je bila vsa v prazničnem sijaju. Vse je bilo v cvetju in lučkah. Posebno okrašen je bil velik kip redov. očeta sv. Frančiška in obe sliki, ki sta predstavljali oba čudeža, na katere se je opirala kanonizacija bl. Konrada. Na pročelju cerkve je visela velikanska podoba — sv. Konrada v nebeški slavi, med angeli. Množice so hitro napolnile prelepo svetišče. Navzoča so bila najrazličnejša zastopstva. Prisostvovali sta tudi obe ženski, ki sta čudežno ozdraveli na Konradovo priprošnjo. Ob tričetrt na 8 se je začel pomikati iz Vatikana slavnostni sprevod duhovščine. Kapucini so spremljali zastavo sv. Konrada, ki jo je ljudstvo z velikanskim navdušenjem pozdravljalo. Sv. oče je bil v rdečem ornatu na nosilnici, obdan od svojih vojakov in

Steklena omara, v kateri počivajo relikvije sv. Konrada Parzhamskega

cerkvenih knezov. V cerkvi je zadonela iz srebrnih tromb papeška himna, ki jo je od časa do časa prešumelo navdušeno vzklikanje in ploskanje ljudstva. Ko je papež zavzel svoj prostor, so ga trikrat prosili naj prišteje svetnikom bl. Konrada. Vsakikrat je odgovoril sv. oče, da hoče ugoditi prošnji in trikrat so prosili glasno Boga za razsvetljenje. Nato so vsi vstali in sv. oče je s trdnim, razločnim glasom izrekel kanonizacijo in določil praznik sv. Konrada za 21. aprila. Kardinali so se zahvalili papežu, ki je nato z ginjenim glasom zapel: »Te Deum — Tebe Boga hvalimo!« Pevci in ljudstvo je himno nadaljevalo.

Pričela se je slovesna papeška sv. maša. Sv. evangelij se je prepeval v latinskem in grškem jeziku. Sv. oče je imel nato kratko pridigo na čast novemu svetniku, kjer proslavlja Konradove čednosti. Pred darovanjem je bila po zelo starem običaju poklonitev darov. Darovali so 5 sveč, 2 kruha, 2 posodici vina, 2 grlici, 2 goloba in ptičkov, ki so jih ujeli v okolici Altoettinga na Bavarskem. Med povzdigovanjem so zapele srebrne trobente v visoki kupoli in njih mehki glasovi so hiteli preko tihe tisočglave množice v pozdrav beli majhni sv. hostiji. Po sv. maši je papež podelil svoj sveti blagoslov in se vrnil v slovesnem sprevodu zopet v Vatikan.

Zvečer ob 6 se je zbralo ogromno število ljudi k sv. Andreju. Tukaj se je kapucinski red z zahvalno pesmijo zahvalil Neskončnemu za novi dragulj, novi biser v kroni svojih svetih. Posebno so bili Bogu hvaležni Nemci, ker so prepričani, da jim je poslal s sv. Konradom varno zvezdo vodnico, ki vodi iz te zemske noči v nebeški dan.

Dne 21. maja so se ob 7 zjutraj zbrali tretjeredniki pri sv. Andreju. Preč. g. p. general kapucinov je imel slovesno sv. opravilo. Med sv. mašo je bilo skupno sv. obhajilo, pred katerim je preč. p. general očetovsko nagovoril navzoče tretjerednike najprej v nemškem in nato v italijanskem jeziku.

Ob 12 je sprejel sv. oče v avdijenci okoli 600 oo. kapucinov, ki so se zbrali k veliki svečanosti v Rimu. Sv. oče je ob tej priliki ogledal in občudoval darove, ki mu jih je red podaril iz hvaležnosti za kanonizacijo sv. Konrada. Nato se je p. general kapucinov zahvalil sv. očetu za čast, ki jo je izkazal enemu kapucinskega reda. Sv. oče je nato zahvalil Boga in izrazil svoje veselje, da je smel tako preprostega kapucina ovenčati z najvišjo častjo.

Uro pozneje je bila skupna avdijenca vseh tretjerednikov — okoli 5000 — ki so se zbrali iz najrazličnejših dežel. Sv. očeta so sprejeli z nepopisnim navdušenjem. Sv. oče je nato v svojem govoru poudarjal, da svetost ne obstoji v izrednostnih in izjemah, ampak v vestnem in zvestem izvrševanju dolžnosti — kakor to vidimo na sv. Konradu. Ko se je sv. oče izrazil, da je sam najbrž med vsemi navzočimi najstarejši tretjerednik, je zaorilo po dvorani: »Vivat Papa Tertiarus! — Živel papež tretjerednik!« Ko je sv. oče podelil svoj blagoslov, se je umaknil.

Zvečer so priredili v nemškem Kolegiju slavnostno akademijo v čast sv. Konradu. Vrstile so se točke: godba, petje, govori. Vse je lepo uspelo. S to akademijo pa so se slovesnosti v Rimu zaključile.

... In zadehtela je nova cvetka na vrtu sv. Frančiška, zablestela je nova zvezda na serafinskem nebu.

Sv. Konrad — prosi za nas!

P. ANGELIK:

Beseda božja in življenje

»Eden seje, drugi žanje. Jaz sem vas poslal, da boste želi to, za kar se niste vi trudili. Drugi so se trudili in vi ste vstopili v njih delo.« (Jan. 4, 38.)

Po Genezareškem jezeru so se vozili apostoli in vrgli svoje mreže za lov. Bilo je težko nočno delo, toda brez uspeha. »Ničesar nismo ujeli,« tako so potožili Gospodu. Gospod je imel usmiljenje s temi začetniki v božjem kraljestvu, saj njim je bil uspeh najbolj pri srcu. Ko jih je bil razposlal, da bi napravili prve poizkuse v pridiganju, so prišli vsi ponosni domov, celo hudobni duhovi so jih poslušali. To je bil njihov prvi uspeh. Toda to noč niso imeli uspeha.

Ali je šlo Gospodu, kar se tiče uspeha, kaj bolje? Čudno je prav za prav, kako malo je o uspehu govoril. Bil je sejavec, ki je šel čez njivo, sejal svoje seme in prav malo vprašal po vidnem uspehu. Sonce in dež je prepustil nebeškemu Očetu. Ko se je bližalo njegovo življenje h koncu, je imel — po človeško govorjeno — zelo malo uspeha, le malo četo je

bil zbral, ki mu je ostala zvesta tudi preko groba in smrti. Tako je bilo Njegovo življenje. Prenašal pa ga je s tihim upanjem.

Mi ljudje 20. stoletja vse preveč obožujemo uspeh. Velika žrtev je za nas, če povsod ne dosežemo uspeha. In vendar je tudi v tem velika tolažba.

Taka tolažba je Jezusova beseda, »drugi so delali, mi pa smo stopili v njihovo delo«. Tega ne smemo nikoli pozabiti in če bomo to dobro zapopadli, tedaj bomo z veseljem in zvesto delali.

Tako se je zgodilo Mozesu, ki je z gore Nebo pač videl obljubljeno deželo, ni pa smel vanjo stopiti. Tako se je godilo Janezu Krstniku, ki je živel, trpel in umrl za bodoče božje kraljestvo: »On je blizu.« Stal je na pragu tega božjega kraljestva, toda sam ni več z obema nogama vanj stopil, bil je predhodnik Gospodov. Sam ni več videl in doživel uspeha svojih spokornih govorov. In vendar, kako krasno je njegov posevek rastel.

Na to se spomni, kadar pri svojem delu ne boš žel uspehov.

DR. P. ROMAN TOMINEC, O. F. M.:

Jakopone da Todi

Roman advokata, frančiškana, svetnika

(Konec)

»Zate!«

Torej zame, za mojo ničemurnost, njena skromnost. Za mojo površno gladkost, njena spokorna obleka, njena odpoved, njene tihe žrtve.

Dobro se spominja ta hip nekih razgovorov, ko so njune misli šle narazen, vsaka svoja pota. Pred seboj vidi njene žalostne oči, ki nič drugega nočejo ko le to: Da bi njen Giakomo ne bil tako lahek, tako pozunanjen ... Sedaj razume — toda za Vanno prepozno.

Zopet gleda v njen čudovito mirni obraz, v njena tako zala lica, ki jih še ni zapustila lahna rdečica. Strašna žalost ga prevzame, nepopisno trpi. Vsa njegova sreča je strta, vse nade, vsi načrti so tako prazni in brez vsebine. Vanne ni več.

Kam naj gre? Čemu sedaj življenje? Čemu bogastvo? Čemu delo in trud? Saj ni več Vanninih ramen, da bi nosile težko beneško svilo. Ni več njenih rok, ki bi nosile zlate narokvice, njenih tenkih prstov za izbrano delo florentinskih zlatarjev.

Pred očmi mu vstajajo za hip todijske lepote, hčerke odličnih patricijev, Rozavita de Angiolo, Eleonora d' Este, Lionella Arrivabene s svojo nežno lepoto in očmi kakor gorska jezera, toda Giakomo nevoljen zavrne vse misli, vse predstave, samo ena beseda ga vedno znova vsega pretresa: »Zate!«

Proti jutru se nekoliko pomiri, ostro veli Pietru, ki čaka pred vrati, da naj prinese najpreprostejše odelo, ki ga hiša premore. Nato po kratkem molku: »In nihče ne sme k meni, noter do dneva pokopa.«

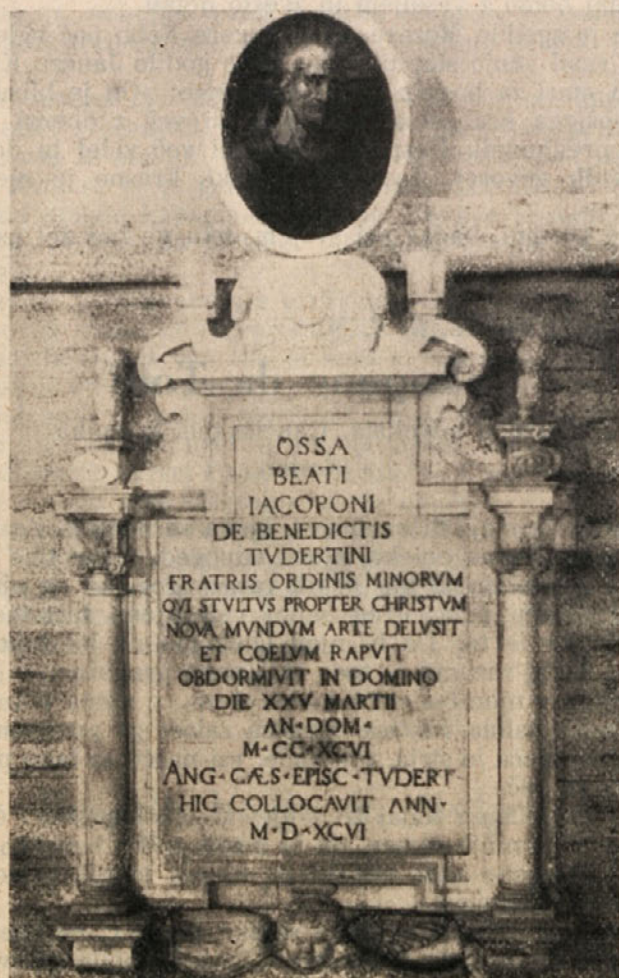
Pietro se molče prikloni; Giakomo ve, da zna biti zvest.

Pred hišo šumi množica, vmes vstaja ihtenje mladih deklet in žena, ki se zopet umirja, da čez čas znova naraste. Giakomo ne vidi vsega tega, ne čuje nestrpnega klicanja pred vrati, ki jih čuva neizprosni Pietro.

Giakomo nosi raševino, čisto tako kot jo je našel na Vanninem ubogem mrtvem telesu. Lica so mu v dveh dneh upadla, oči so dobile tisti sijaj, ki nas navda lahko z grozo ali z neverjetno močjo.

Na dan pogrebne svečanosti, ko je bil zbran ves Todi, vsi patriciji, vsi plemiči, odlično meščanstvo, se je na vratih za srebrno krsto prikazal Giakomo razoglav, odet v svojo preprosto haljo, ki je ni odložil od one noči sem, ko je našla njegova roka na njenih udih spokorno obleko.

Ljudje se mu umikajo, skozi množico gre šepetanje, ki ga pomiluje, ima z njim sočutje in že tudi obsoja. Ubogi in tisti, ki so sami trpeli, čutijo

Nagrobnik v cerkvi sv. Fortunata v Todiju

z njim in slutijo rezkost grozne bolečine, ki mora trgati njegovo sree, bogati svojci, ugledni znanci, vsi tisti, ki so tako pogosto uživali gostoljubnost in bogastvo njegove hiše, ti ga obsojajo.

»Muhe bogatega advokata.«

»Znorel je od bolečine.«

»Boš videl, da bo kljub temu še vedno vsako pravdo dobil, samo da tale reč mine, še letos utegne biti svatba. Manjka se deklet.«

On pa gre strašno sam, z očmi, ki so polne onostranskih skrivnosti in se ne meni za nobeno besedo.

Po pogrebu hočejo k njemu sorodniki. Njegov brat, zatem svak, Vannini sorodniki, da uredi ž njim premoženjske zadeve in se porazgovore. Giakomo vse zavrne. Pač pa naslednji dan meščani z začudenjem, ki je pomešano z zasmehom in pomilovanjem, vidijo kako Giakomo advokat in kavalir hodi po trgu in se mimoidočim ponuja za težaško delo. Z vso resnobo se naposled vsede poleg starega berača, ki vidi v njem le nadležnega soseda in ga s kletvijo podi proč. Otroci pa so brž okoli njega in začudeno šepetanje odraslih, zmiganje z glavami, se umakne zasmehu in porogljivim opazkam: Jakopone il avvocato... Jakoponček odvetnik.

* * *

Po trgu pride sorodnik Luke Kollone. Ne zanima se za vpitje napol dorasle dece, le zamišljen gleda kako bi prišel do stojnice, kjer je kmet ponujal tolsto perutnino naprodaj. Jutri ima goste in rad sliši pohvalo, da se nikjer tako dobro ne je kakor ravno pri njem. Naloži poln jerbas kokoši in petelinov in zakliče tja med množico: »Kdo nese to na moj dom, dobi dobro plačilo?« ,Dobro plačilo«, skopega in ne čisto poštenega plemiča, so vsi poznali, zato se nihče ne trga za to delo. A med tem je vstal Giakomo, po novem Jakopone, dvignil jerbas na glavo in hitrih korakov stopal med množico, ki se mu začudena umika in gleda za njim. Tedaj se ozre za njim tudi Polizzi in prične vpiti: »Ne tjakaj, to ni prava ulica, zavij na desno.« Jakopone pa gre svojo pot preko trga hitrih korakov. Za njim gre množica pričakujoč, kaj se bo zgodilo. In res gre Jakopone z jerbasom na glavi proti spominski cerkvi nekaterih plemiških družin, mirno odpre železna vrata, ki vodijo v grobnico in položi tam jerbas s kokošmi in petelini. Polizzi vpije na cesti, da je Jakopone tat in naj mu vrne ukradene kokoši. Le-ta pa se vrne iz grobnice praznih rok in z resnim obrazom pravi: »Gospod, veleli ste mi naj nesem jerbas na vaš dom, jaz sem ga nesel na vaš z a d n j i dom, kamor brez dvoma tudi vaša milost še pride.« Množica, ki je pričakovala zabavnega spora, se tiho mrmraje razide, plemič Polizzi bled obstoji na cerkvenem portalu. Jakopone pa odide mimo njega, kakor da je senca in ne človek.

* * *

Po mestu je šumelo, Jakopone je odšel v gore. In res je bil iznenada zapustil mesto in se nastanil v neki duplini in se docela vdal spokornemu življenju ter premišljevanju. Zakaj Giakomo je tak, da vse hoče imeti do kraja. Prime kupo slasti, svetnih časti, zabav, rajanja in jo izpije do dna, ko pa je prijel čašo trpljenja, ki mu jo je Gospod ponudil, se je z enakim ognjem oprime in hoče piti pekočo bolečino do dna. Pietro, njegov zvesti sluga, ki gospoda še vedno obožuje, prihaja k njemu teden za tednom in mu nosi hrane. Za to zvedo todijški berači in drug za drugim hodijo v posete h »gospodu advokatu«, zakaj ta družčina je zanimiva in zabavna, advokat je in govoriti zna. Sicer večkrat uide temu in onemu beraču, ki nerad čuje resnico, pridušena kletev, zakaj beseda Jakoponijeva zna biti ostra in žgoča kot bič.

Čez čas se spet pojavi v mestu Todiju in jame govoriti o tem, da je treba iskati najprej božje kraljestvo in vse drugo nam bo navrženo. Množica gleda v njegov upadli, strogi a še vedno čudovito lepi obraz nekdanjega advokata. Poslušaj ga, zavzeta, z občudovanjem in naposled z odobravanjem. Jakopone čuti, kako mu rastejo krila, kako mu raste moč in polasti se ga tista žeja, kakor nekoč, vladati, vladati za vsako ceno nad množico, nad sodniki, piti čašo zmagoslavja...

Jakopone je pozabil v tisti omami, da je rečeno: »da Bog ponižnim milost daje, ošabnim se pa ustavlja.«

Jakopone je pozabil, da je njegova blagorodna gôspa Vanna na tihem in brez vsake vednosti nosila na golem telesu spokorno obleko: »za njegovo visokost, za njegovo gladkost, za njegovo površnost« ...

Iz množice vzraste glas: »Jakopone, ošaben si.« In temu sledi drugi glas: »in če ima palačo iz rezanega kamena,« in še tretji, »lahko mu je govoriti, ko mu imetje doma brez dela raste.«

In že vstaja iz množice, ki ga je pravkar mirno poslušala, poroga, zasmeh in prezir. Tisto uro se Jakopone zave, da je pot do NJEGA trda in dolga. Vrne se v svojo palačo, kakor da je tujec, toda že ga prestrežejo vedno budne oči bogatih sorodnikov, češ, da se »ubogi norček« kako ne spozabi. Polne roke nasvetov imajo, vse polno je rok, ki se mu prožijo, ne v pozdrav, ampak v prejem dobrin tega sveta. Jakopone pa se smehlja s tistim smehljajem, ki je poln obsodbe, prepoln tiste velike resnice, »kaj pomaga človeku, če si ves svet pridobi ...«

Spomenik Jakopona da Todi v parku

Naslednji dan gre po mestu Todiju glasnik, da advokat Giakomo de Benedetti posoja svoje premoženje velikemu Gospodu Kristusu Jezusu in vsem njegovim zastopnikom po širni deželi. Za obresti večnosti, za plačilo v nebesih.

Sorodniki vijejo roke, marsikatera kletev nad norim sorodnikom pade glasno in polglasno v napeta ušesa meščanov. Berači, ubožci, sirote in vdove pa prihajajo na ta oglas sprva boječe, nato pa trumoma v palačo de Benedetti in nihče ne odhaja prazen. Jakopone pa se smehlja. V njem vstaja novo življenje.

* * *

Jakopone je že deset let v tretjem redu umbrijskega ubožca sv. Frančiška. Duhovit in globok, kakor je bil kot advokat, postane njegova globina vsa polna onstranske slave in groze. Njegova beseda vžiga v očeh stoterih plamen stroge odločnosti, toda prav tako njegova beseda priklie

na mehkužna lica lagodnih patricijev in bogatih meščanov bledico groze pred zadnjim dnevom. Iz advokata je postal pesnik, iz njegove uglajene odvetniške govorice je zvevetela roža mistične poezije.

Leta 1278. ga prevzame želja po še večji ostroti in še večji ponižnosti, zato zaprosi v frančiškanskem samostanu, da mu dado obleko sv. Frančiška. Noče biti duhovnik, četudi je bolj izobražen kot marsikdo, postati hoče brat lajik, opravljati hoče v samostanu zadnja dela kakor mu bodo veleli.

Pater gvardijan pa je previden in strog mož in kar ne more zaupati temu ognjenemu duhu, ki ga je sam plamen, sam žar in tako ga sprva odkloni.

Da pa izkaže svojo resnobo, je spesnil tedaj eno najlepših pesmi, kar jih pozna cerkvena liturgija, in sicer: STABAT MATER DOLOROSA:

Mati žalostna je stala,
zraven križa se jokala,
ko na njem je visel Sin.

V Sina le pogled upira,
ko ves zapuščen umira,
k smrti nagne zdaj glavo.

V grenko žalost zatopljeno
je srce ji prebodeno
z mečem silnih bolečin.

Mati vir ljubezni prave,
naj občutim te težave
in s teboj žalujem zdaj!

Komu potok solz ne lije,
videti bridkost Marije,
grozno kot morja grenkost?

Daj, da bi srce se vnelo
in za Jezusa gorelo
mi v ljubezni vekomaj!

Vsi so prevzeti nad to lepoto jezika, nad prekrasnimi verzji, ki so tako polni najgloblje vere in najiskrenejše ljubezni do trpečega Zveličarja. Toda naslednje dni, ko je odločitev bratov, da bivšega advokata vzamejo v svojo sredo, že malone volja vseh, Jakoponejev duh snuje novo pesem, vso polno groze, ki je še danes prav tako živa kot nekoč in navda sleherno srce s skrbjo in trepetom. To je pesem, ki jo je Cerkev vzela v liturgijo sv. maše za pokojne: DIES IRAE DIES ILLA ...

Strašen dan bo dan plačila,
zemlja v prah se bo zdrobila,
priča David in Sibila.

Jela bo trebenta peti,
mrtvim po grobeh grmeti,
naj gredo vsi k sodbi sveti.

Grozen strah bo svet obdajal,
kadar bo Sodnik prihajal,
k ostri sodbi človek vstajal.

Da sem kriv, to sam spričujem,
grehov svojih se sramujem,
»Prizanesi Bog!« vzdihujem.

Pater gvardijan je prepričan, da mu je slovečega advokata sam Bog poslal, da bo iz tega moža vzplamenel zubelj, ki bo vžgal mrtva in hladna srca.

V samostanu je Jakopone vedno bolj ponižen, vedno bolj pokoren, vedno hoče biti zadnji. Ta mož, ki pozna Aristotela in njegova globoka dela, ki se naslaja ob Ciceronu in njegovi brušeni besedi, hoče tudi v samostanu ostati brat Jakopone in brez vsake časti.

Tedaj se zgodi, da se v boju duhov, ki se je vršil med strogimi nasledovalci sv. Frančiška, ki so hoteli vodilo očetovo zvesto spolnjevati, in med onimi, ki so dejali, da je to vodilo spisano za angele in ne za ljudi, postavi Jakopone z vsem ognjem na stran onih, ki so za popolno zvestobo.

Za papežem Celestinom V., ki je izšel iz celice samotarja na papeški prestol, pride Bonifacij VIII., bivši kardinal Caetani, ki podvrže strožjo vejo frančiškanov onim, ki hočejo milejšo razlago. Ognjeni duh Jakoponijev se tedaj strmo vzpne in napiše žgočo pesem proti samemu očetu papežu.

Krivda Jakoponijeva je bila velika, pokora pa naravnost grozna. Meseca septembra 1298 zadene Jakoponeja kakor strela z jasnega izobčenje, potem pa je vržen v težko ječo, ki jo sam opisuje z vsemi njenimi grozotami.

Ne boli ga telesna bolečina, zakaj te se ne boji, boli ga izobčenje in v najgloblji ponižnosti s pretresljivo besedo najbolj prisrčne prošnje se obrača na papeža, naj mu reče: Ego te absolvo... Papež se ne da omeščati.

In šele leta 1303., po petih letih težke ječe ga Benedikt XI. prav za božični praznik 23. decembra s slovesnim pismom oprosti.

Jakopone je v ječi postal ves drug človek, preje ognjen in plamenč duh, žgoč in oster v besedah, ga je trdota ječe omilila. O brat Jakopone, kako so tvoje pesmi čiste in sladke. Kako si postal ti slavni advokat, ti ponos mesta Todija, slava in čast tvojih rjavih bratov. Bog te je vodil skozi ljubezen sladko kakor dih pomladi in skozi bolečino odpovedi in še skozi ponižanje in grozo trpljenja notri do onega očiščenja, ki po njem vsi hrepnimo in ga hočemo doseči.

Anno Domini 1306., meseca decembra. Nad Umbrijo poseva večerno solnce milo in jasno kakor božja dlan. V revni celici leži brat Jakopone težko bolan, okoli njega so bratje, ki mu svetujejo, da prejme sv. Rešnje Telo. In ti brat Jakopone, kaj praviš na to? Nasmehljaj si se sladko in odgovoril: »Samo od mojega prijatelja, brata Janeza della Verna, in od njega bom prejel tudi sv. Rešnje Telo.« Vsi okoli tebe so postali žalostni in zaskrbljeni so menili, da pride brat Janez prepozno. Pa je le prišel. In ti si zapel z močnim glasom ono pesem: »Jezus, naše upanje«, in nato si stegnil roke, hrepeneče kakor dva bela zublja in ugasnil si za ta svet.

V sosednji cerkvi, bila je ravno sveta božična noč, pa je mašnik prav tisto uro zapel: GLORIA IN EXCELSIS DEO...

* * *

Sedaj počivaš, češčen kot svetnik tam, kjer si se rodil, v Todiju. Nad tvojim grobom stoji spomenik in v cerkvi sv. Fortunata marmornat nagrobnik z napisom škofa Angela Cesi:

Tukaj počiva truplo blaženega Jakopona de Benedictis.
Tudertinca iz reda manjših bratov,
ki je nespameten zavoljo Kristusa
z novo umetnostjo svet razveselil in nebo dosegel.

Literatura k naši povesti iz življenja Jakopona da Todii:

Ozanam, *Poetes Franciscaines*, Paris², 1859 dtch 1833.

Tobler, *Vita del b. Jacopone*, *Zeitschrift für röm. Philologie* 2. Jg. (1878).

Wadding, *Annales Minorum* 1628 II. 705 sq. III. 50 sq.

Dominico Giuliani, *Le piu belle pagine di Fra Jacopone da Todi*. Milano 1925. Fratelli Treves.

Giulio Pensi, *Documenti e ricordi Jacoponici a Todi*. Todi, Tipografia Tuderte 1930.

Sveta znamenja

Zvonovi

Prostor znotraj v cerkvi govori o Bogu. Gospodov je in ves napolnjen od svete pričujočnosti. Saj je božja hiša, izločena iz sveta, ograjena s stenami in oboki. Ta prostor je obrnjen navznoter, v skrito. Govori o božji skrivnosti.

In prostor zunaj? Veliko prostranstvo nad ravninami, raztezajoče se na vse strani v neskončnost? Tisto na višavah, razpeto v nedogled? Tisto v dolinah, globoko mirujoče, objeto od gora? Mar ono ni zavezano svetišču?

O gotovo, tudi ono. Iz hiše božje rase stolp v svobodni zrak in ga hkrati osvaja za Boga. V stolpu, v stolovju vise zvonovi, težki iz rude. Zanihajo in vse njih jasno oblikovano telo niha in pošilja zvok za zvokom tja ven v prostranstvo. Valovi blagoglasja; svetli hitri ali težki polni ali globoki počasno bobneči. Vro ven, plovejo po prostranstvu in ga napolnjujejo z oznanilom svetišča.

Oznanilo prostranstva; oznanilo o Bogu brez meja in koncev; oznanilo hrepenenja in neskončne izpolnitve.

Kličejo »človeka hrepenenja«, čigar srce je odprto velikemu prostranstvu.

Da, kadar slišimo zvonove, čutimo prostranstvo! Ko nihajo s stolpa v ravnino, na vse strani v neskončnost, tedaj gre ž njimi v daljo hrepenenje, dokler končno ne zazna, da izpolnitev ne leži na sinje zabrisanih robovih ravnin, temveč znotraj.

Ko poljejo glasovi zvona iz cerkve na gori v dolino ali se dvigajo v sinjo višino, se širijo prsi in čutijo, da so veliko razsežnejše, nego so se sicer zavedale.

Ali prihajajo glasovi zvona v gozdu od daleč sem skozi mraččeo se, zeleno tišino, ne veš odkod, daleč, daleč — o, kaj se tedaj vse prebudi! Davno pozabljeno se dviga, da stojiš in prisluškuješ in se zdramiš: »Kaj le je to? ... Kaj?«

Tedaj čutiš prostranstvo. Je ko da se razširja duša, pne tja čez in se odziva daljnemu klicu neskončnosti.

»Tako prostran je svet« — govore zvonovi. Tako poln hrepenenja ... Bog kliče ... Samo v njem je mir ...

O Gospod, prostranejša od sveta je moja duša. Globlje od vseh dolin so njene želje. In njeno hrepenenje bolestnejše kakor v dalji izgubljeni glas zvona.

Samo Ti, Gospod, jo moreš napolniti, Ti edini ...

Kdor je veliko trpel in ne pozna nobenega sočutja, je trpel zaman.
Wibbelt.

Takega človeka lahko zaničuješ le, kadar ga predobro poznaš in vendar ne popolnoma.
Wibbelt.

Živeti se pravi delati, boriti se, žrtvovati in zoreti; kdor tako živi, je dobro živel.
Wibbelt.

Sredi skupine je najboljši prostor. Če greš spredaj, te zavidajo, če greš zadaj, te zaničujejo.
Wibbelt.

Če bi vsi tvoji dobri sklepi postali dejanja, bi ti moral sam Peter v nebesih odstopiti svoj prostor.
Wibbelt.

DR. FR. W. FOERSTER — F. T.:

Brezplačen strel

»Brezplačen strel, kdor zadene v tarčo,« tako je bilo zapisano pri neki streljarni na velik strelski praznik. V gosti gneči so ljudje stali okoli streljarne, da bi poskusili svojo srečo — toda na premeten način je bila tarča pritrjena na perotnico goloba, ki je neprestano nihal sem in tja, tako da je malokateri zadel. Bil je pa tam dober strelec, ki je na vsak strel zadel, in tako je streljal vso uro in vendar plačal samo deset novčičev, ker mu je vsak zadetek dal pravico do naslednjega strela. Lastnik streljarne je bil vesel, da niso vsi streljali tako dobro, sicer bi bil pač lahko zaprl svojo streljarno.

Ali veste, kaj je plačilo vsakega dobrega dejanja in slehernega samopremagovanja? Brezplačen strel imamo. Lahko tem lažje storimo drugo dobro delo. Prvi strel moramo plačati, drugi je že zastoj. Prvo dejanje dela komu še velike preglavice — drugič gre že dosti bolj od rok. Kdor mora napeti vse svoje moči, da podari svojemu tovarišu hruško, ki bi jo bil rad sam pojedel, nima samo plačila dobre vesti, marveč tudi, da se mu naslednjič že posreči, ne da bi se mu bilo treba kaj prida premagovati. In še več: Ne le podaritev hruške, temveč tudi vsako drugo premaganje mu bo lažje. Lastnik streljarne ne dovoli zmagovalcu streljati samo goloba, temveč si lahko izbere katerokoli hoče tarčo — nič več mu ni treba plačati. Kdor se prisili, da zjutraj zgodaj vstane, mu bo tudi lažje hitro izvršiti težko delo, in kdor se prisili, da svoji sestri brž odpusti, ali jo brž prosi, da mu oprosti, če ji je storil kaj žalega, ima zopet brezplačen strel, to se pravi, da se lahko n. pr. zdaj čisto brez truda temeljito nauči dolgočasne klavirske sonate, katere doslej ni bil nikoli zmogel. Ali vadite se tudi kedaj, da prav napeto knjigo, ki jo ravno berete, nagloma zaprete, ko je najlepše — in videli boste, kako v plačilo za to čisto lahko prenehate sredi igre, ker čutite, da je zdaj čas za delo. Ali vam je znana povest o zarotniku Brutu in njegovi ženi Porciji? Ko je z nekaterimi drugimi Rimljani koval načrte, da bi umoril Cezarja, je ona po njegovem nemirnem vedenju opazila, da mu nekaj teži srce. In bolelo jo je, da ji ne zaupa. Vedel je: pred njo molči, ker se boji, da pri ženski ni varna nobena skrivnost, da ne more držati jezika za zobmi, celo če bi od njenega molka zaviselo življenje njenega moža. Tedaj si je z nožem zadala skelečo rano,

da bi dokazala svojemu možu, da ima dovolj volje za samopremagovanje in da potemtakem lahko varuje tudi skrivnost. Prosila ga je za popolno zaupanje in rekla:

»Trdo preskusila sem svojo moč,
glej sama rada sem se ranila
na stegnu tu; če sem prenesla to,
prenesla ne bi močeve skrivnosti?«

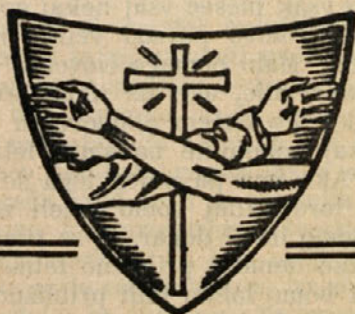
Shakespeare — Župančič.

Tedaj se Brut ni več ustavljal, zaupati ji. Vedel je: eno dejanje volje jo bo usposobilo, da bo trdna tudi v drugi stvari in ne bo popustila. Kdor je svoji bolečini kos, bo umel krotiti tudi svojo radovednost.

Če torej govorimo o plačilu dobrih dejanj, ne pozabite nikoli: največje plačilo je, da s slehernim dobrim dejanjem postanemo močnejši, da izvršimo še bolje. Zato tudi nobeno potrpljenje, nobena ljubezen, nobena žrtev, ki jo opravimo, ni zaman, čeprav ne žanjemo ničesar razen nehvaležnosti — zakaj moč, ki se na ta način okrepi in preizkusi, je zadostno plačilo in zahvala.

Velika je moč navade v dobrem in slabem. Po pravici piše prerok Jeremija: »More li črnc izpremeniti svojo polt? ali leopard svoje lise? potem bi tudi vi mogli dobro delati, ko ste se navadili hudega« (Jer 13, 23). Isto lahko trdimo o dobrih navadah. Do sto metrov globoke zareze v gorovjih je napravila tekom stoletij voda, ki je z vrhov pritekala. Iztrebljenje zlega in utrjenje dobrega v človeku prav tako ni delo trenutka. To je plačilo stalnega boja in dolge vaje, kjer se ne smemo utruditi in ne popustiti. Prvi koraki so težki. Kamenita pot je, kolikor bolj pa gremo naprej, toliko zložnejša je pot in polagoma se kamenita steza spremeni v široko in lepo cesto.

**Pax
et bonum!**

**Mir in
vse dobro!**

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče tudi na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

G l a v n i p o g o j i za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;
2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od do-
brote bližnjega;
3. ne sme biti star nad 55 let;
4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnega pojasnila, se lahko pisмено ali osebno obrne na »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

Ali imajo svoji pravico do pogrebne tudi takrat, ko bom že prejemala nekaj časa pokojnino?

Seveda imajo pravico. Osmi člen splošnih pogojev Zavarovalnega odseka se glasi: Ako zavarovani član umrje, izplača uprava Zavarovalnega odseka šestmesečno rento, ki mu za tisto leto zavarovanja pripada, za pokritje pogrebnih stroškov in za sv. maše. Koliko pokojnine dobi vsak zavarovani član, to je itak vsem znano, v čim višjem razredu je kdo zavarovan, in čim dalje časa je plačeval premije, toliko večja je pokojnina, katero bo prejemal vsak mesec, ko enkrat pride v leta starosti in onemoglosti. Ako torej tak član potem umrje, dobijo tisti, kateri bodo njegov pogreb oskrbeli, ali dediči, kateri bodo po oporoki za to določeni, šestkratno pokojnino, katero je dotični zavarovanec dobival, ko je umrl, ali katera bi mu pripadala, ako bi bil že tedaj dosegel leta starosti in onemoglosti. Pogrebmino dobijo torej tisti, kateri bodo pokojnino že prejeli, in tisti, kateri je še niso prejeli. Edini pogoj, ki se zahteva za pravico do pogrebne, je ta, da morajo biti dotični vpisani in plačevati prispevke vsaj pet let. Predno ni dovršeno peto leto vplačevanja, se po šestem členu splošnih pogojev ne vrši nobeno izplačevanje.

Kdaj boste začeli zidati?

Ponovno smo sicer na to vprašanje že odgovorili, vendar pa naj za tiste, ki so to morda v »Cvetju« prezrli ali prejšnja leta še niso bili nanj naročeni, sledi še enkrat odgovor na vprašanje:

Naša prva naloga je, da skrbimo predvsem za to, da bo vsak naš zavarovanec imel na leta starosti in onemoglosti pokojnino, katera se mu bo dostavljala vsak mesec. Kdor ima pokojnino, ta se že še kam vtakne, in kdor ve, da bo lahko vsak mesec vsaj nekaj gotovega plačal za hrano in stanovanje, tega bodo gotovo povsod veliko rajši gledali, kakor če mora vse to dobiti zastoj. Malo pomaga človeku, če ima zagotovljeno še tako lepo sobico ali stanovanje, ako pa nima sredstev, da bi si kupil potrebno hrano in obleko. Po našem pojmovanju je mnogo važnejše, da ima človek najprej nekaj pokojnine na stara leta in starost mu je že s tem mnogo olajšana. Ako ima pa poleg tega še stanovanje, je seveda še bolje. Na vprašanje torej, kdaj bomo začeli zidati, je odgovor čisto enostaven: Takrat, ko bomo imeli denar, to se pravi z drugimi besedami, kadar bomo vedeli, koliko denarja približno letno potrebujemo za izplačevanje pokojnin, takrat bomo lahko tudi približno vedeli, koliko čistega prebitka pri zavarovalnem odseku lahko damo v ta namen. In kadar bo tega čistega prebitka dovolj, tedaj bomo lahko rekli arhitektu: Napravi nam načrt in postavi nam hišo in mi zadevo plačamo. Ko bo nastopil ta trenutek in upravičeno upanje imamo, da bo nastopil v doglednem času, tedaj bomo začeli zidati.

Orožje slabičev je bistro oko za slabosti njihovih močnih nasprotnikov.

Wibbelt.

Ali imaš pogum, biti popolnoma sam? Če ga imaš, si hraber.

Wibbelt.

Ponižnost ne pozna sama sebe; kdor se ima za ponižnega, ni ponižen.

Wibbelt.

Spominčica na grobu tvojem naj cveti ...

Rajni č. šolski sestri vikarici M. Šolastiki Žurman

Spominčica na grobu tvojem naj cveti, saj ti je bila baš ta cvetka ljuba in draga. — Pa tudi sama si bila izmed najlepših in najžlahtnejših cvetk v prostranem vrtu našega sv. očeta Frančiška Asiškega. Rastla si, cvetela in dehtela v božjo čast, sv. Frančišku v veselje, nam vsem pa v vzoren in svetel zgled. Blagor ti in Bogu hvala za tvoje lepo, krepostno življenje!

Zibelka je tekla naši č. sestri vikarici pri Sv. Križu pri Rog. Slatini, kjer še zdaj prebivajo njeni bližnji sorodniki. Ondi je zagledala luč sveta v nedeljo, dne 6. marca 1864. l., prejela še istega dne zakrament sv. krsta in krstno zavetnico sv. Frančiško Romano. Že v rani mladosti je bila njena zemeljska pot usmerjena kvišku proti večni domovini k najboljšemu Očetu. Kot nežno dekletce so jo njeni svojci zopet in zopet našli v kakem skritem kraju zatopljeno v molitev. Angeli božji pa so nosili te izlive

nedolžne otroške duše pred prestol Najvišjega, ki se je z dopadenjem oziral na ta skriti dragulj in ga namenil prelepemu vrtu našega sv. očeta Frančiška. — Ko se je njena starejša sestra nekoč vrnila iz našega zavoda v Mariboru, kjer je bila gojenka, jo je mala Fanika zaupno vprašala: »Ali veliko molijo v samostanu?« »Seveda,« ji je ta pritrdila. »Oh, pridi kmalu za stalno domov, da bom mogla jaz v samostan!« je iskreno zaprosila. In res, ta goreča želja se ji je izpolnila in 22. februarja 1881. je klečala Fanika Žurman kot presrečna nevestica pred oltarjem Gospodovim. Tedaj še ni bila spolnila 17. leta svojega življenja. — Že v prvih letih svojega novicijata se je odlikovala po izredni pobožnosti in globokem umevanju redovnega duha in življenja. Tedanja vrhovna predstojnica, č. m. Nepomucena Ziggall, ki je spoznala vrline mlade novinke, je še posebej skrbela za njeno izobrazbo, češ, tako nekako je dejala: »Zdi se, da bo naša s. Šolastika kongregaciji v veliko korist in poseben blagoslov.« Te preroške besede so se izpolnile.

V redu sv. Frančiška Asiškega je našla njena duša najboljšo zemljo za svojo duhovno rast. Polnih 53 let je neumorno delovala v blagor naše kongregacije, ki ji je bila toli draga, delovala v blagor duš, ki jih je s krepko roko tako veselo in spretno vodila po stopinjah serafinskega očeta proti večnemu cilju.

Dolgo vrsto let je bila voditeljica novink in vse dobro vemo, koliko smo se naučile, koliko pridobile v njeni šoli. Vsem je bila vse, zlasti pa še nad vse dobra, zlata mati, polna nesebične ljubezni, dobrote, prizanes-

ljivosti, vedno vesela in vedra, prijazna in požrtvovalna. Zato smo pa tudi v vseh malih in velikih težavah, stiskah in bridkostih pritekale k njej po pomoč in tolažbo. Saj pri njej smo vedno našle razumevanje, sočutje, nasvet, zavetje, ko je dvigala naša srca k Bogu, krepila našo voljo s svojim zgledom, nas bodrila z lepo besedo in spodbujala k stanovitnosti v dobrem. »Vse položite v Jezusovo presveto Srce!« tako nam je tolikokrat dejala v onih trenutkih, ko smo čutile Gospodov križ na naših slabotnih ramenih.

In kaj je bila rajna č. s. Šolastika naši kongregaciji? Kot vrhovni vikarici kakor tudi na drugih vplivnih mestih ji je bila poverjena velika in važna naloga, ki jo je zvesto in verno vršila, in to vedno tako, da je njena osebnost stopila v ozadje. Le ponižnim dušam je to mogoče. Z vsem srcem je ljubila kongregacijo, se neumorno trudila in molila za njen procvit, za zdravo duhovno življenje njenih članic in, sama zvesta hčerka sv. očeta Frančiška, vsa prežeta od njegovega duha, je skrbno pazila, da se Frančiškov duh v naših hišah ohrani, širi in ojači.

Ko je tako vodila duše k Bogu, jih navduševala za krepostno življenje in za božjega Zveličarja, je z vso resnostjo in vnmemo skrbela tudi za lastno izpopolnjevanje. Na gredič njenega čistega srca so se razcvetele najlepše čednosti. Bila je vseskozi plemenitega značaja in globoko verna. V luči sv. vere je motrila tostransko življenje, odtod njena neomajna zvestoba v izpolnjevanju redovnih sv. obljub in pravil, odtod njena moč in stanovitnost, ko je bilo treba hoditi za trpečim Zveličarjem. Za trnje na potu njenega življenja je vedel le Vsevedni, spretno ga je znala prikrivati drugim. »Jezus in jaz!« je bilo njeno geslo. — Lepa, čista in nežna pa je bila njena ljubezen do Jezusa v sv. Evharistiji in do ljube nebeške Matere. Dan za dnem je bila zjutraj med prvimi v cerkvi, in ko se je poklonila Jezusu v presv. Rešnjem Telesu, je odhitela pred kip Lurške Matere božje, da se ji priporoči in ji izroči v varstvo kongregacijo za ves dan, za sleherni trenutek. Ni bilo Marijinega praznika, da bi ne bila nebeške Gospe počastila s posebno pobožnostjo... Sv. obhajilo, sv. maša, pobožnost sv. vere so pa bile nekako središče njenega bogoljubnega življenja, njena največja radost. Koliko ur je premolila pred Najsvetejšim, saj je dan na dan ob določenem času obiskala Jetnika ljubezni v tabernaklju! In vselej so ji v sv. veselju zažarele oči, če smo imeli več sv. maš. Sestra Šolastika »od presv. Rešnjega Telesa«: božja Previdnost ji je naklonila ta pridevek in trditi smemo, da ga je bila vredna... Goreče je tudi častila sv. očeta Frančiška Serafinskega, sv. Jožefa, sploh vse svetnike, saj je vsak dan čitala njih življenje in nam marsikaj spodbudnega pripovedovala o njih. Sploh je rada in veliko čitala, zlasti naše nabožne liste in s posebnim zanimanjem je prebirala »Cvetje«. — Z velikodušno ljubeznijo se je nadalje spominjala vernih duš in nas navajala opravljati zanje kratke vzdihljaje, obdarovane z odpustki, darovati zanje vsakdanja premagovanja in zatajevanja.

Tako je bilo njeno življenje življenje čiste ljubezni do Boga in do bližnjega, življenje vednih žrtev, vdanega trpljenja, življenje v zvestem izpolnjevanju evangelskih svetov, življenje bogato najboljših sadov, čigar vrednost je večna. In tedaj je prišel Gospod žetve, da spravi kleno zrno v svojo žitnico... Težka bolezen je priklenila našo preblago č. s. vikarico na bolniško posteljo in s svetniško potrpežljivostjo je prenašala hude bolečine, kakor da se zaveda, da je to zadnja velika žrtev, ki jo Križani še želi sprejeti od svoje zveste neveste. V nedeljo, 16. septembra t. l., jo je Gospod Jezus zarana zjutraj z angelskim kruhom še poslednjič pokrepčal za pot v večnost. »Dopolnjeno je!« ji je ljubeče govoril, »pridi, da

prejmeš venec, ki ti je pripravljen od vekomaj!« Ob 22. uri je zastal utrip njenega blagega srca. —

V nedeljo v rajskolepem pomladnem času je kakor drobna cvetka vzknila v tej solzni dolini, v nedeljo v bogati jeseni se je njena lepa duša vrnila v naročje Stvarnikovo. Življenje med dvema nedeljama — vroč delavnik sicer — a ves ožarjen od prazniškega sijaja... Preblaga č. s. vikarica, naša iskreno ljubljena, nepozabna duhovna mati in voditeljica, počivaj na presv. Srcu Jezusovem, ki si ga toli ljubila in častila, počivaj sladko in uživaj večno, neskajljeno radost v nebeški domovini in prosi za nas!

Materi tretjerednici

Žalostno je zapel zvonček 9. oktobra t. l. pri podružnici Sv. Marjete v prelepi župniji Št. Janža na Dravskem polju. Zazvonil je dobri mamici Katarini Ertl, ki je imela odprto srce in radodarno roko od novorojenčka preko siromaka v življenju, do umirajočega in pokojnega.

Rojena je bila 3. novembra 1862. Kot hči revnih staršev je morala prav mlada v službo h kmetom, kjer ji je le redkokdaj sijalo solnce. V svojem 23. letu se je poročila v upanju, da bo del svojega trpljenja položila na moževe rame. Prišlo je drugače; mož je moral kot zidar po svetu, ona je delala doma, podnevi gospodarju za stanovanje, ponoči pa je prala in šivala za otroke, s katerimi jo je Bog bogato obdaril: bilo jih je enajst. Zaupajoč v božjo pomoč je začela graditi lastni dom in ga tudi srečno dokončala. Vse otroke je dala izučiti rokodelstva. V svetovni vojni je imela štiri sinove, izmed katerih se ji eden ni več vrnil, kar jo je silno potrla. Zanj ni bilo večje sreče in večjega veselja, kot v trenutkih, ko je imela zbrane vse otroke, ko je tudi odrasle vedno učila, opominjala, jim svetovala in jih tolažila. Nikdar ni pozabila naročiti temu ali onemu otroku, ko je odhajal od doma: »Na Boga ne pozabi, moli rad!« Medtem pa mu je stisnila v roko rožni venec in svetinjico Matere božje.

Odkod je zajemala, da jih je toliko prejemalo od nje pomoč, zlasti še duhovno? Še prav mlada je stopila v tretji red, ki je po mnenju papežev sposoben, da osrečuje družine. K sv. maši je hodila vsak dan v eno uro oddaljeno cerkev, svete zakramente je prejemala prav pogosto. Svojo družino je posvetila presv. Srcu Jezusovemu. V hišo je prihajalo le dobro čtivo: Mohorjeve knjige, »Cvetje«.

Ko se ji je zdelo, da ji bo zmanjkalo moči, je pohitela na božjo pot iskat okrepčila. Njen trud je Bog obilno blagoslovil in ji dal pridne otroke, kar se je pokazalo tudi ob pogrebu, ko so vsi stopili k mizi Gospodovi in darovali sveto obhajilo za svojo mamico.

Draga mamica! Kolikokrat si nam na prigovarjanje, da bi se Ti nekoliko odpočila, rekla: »V grobu bom počivala.«

Sedaj počivaš in Tvoj zadnji blagoslov in Tvoje zadnje naročilo nas bo spremljalo v življenju in nam bo dajalo smernice za srečno, v Boga usmerjeno življenje!

Mihael Ertl.

Če bi bil na sebi izboljšal vse, kar si grajal na drugih, bi bil popoln.
Wibbelt.

Če bi samo tisti govorili, ki imajo kaj povedati, bi bilo na svetu tiho.
Wibbelt.

Iz kronike tretjeredne skupščine na Viču

Poslednje poročilo z Viča smo brali v »Cvetju« z dne 6. julija 1924. Umevno je, da se je od tega časa v viški skupščini marsikaj izpremenilo, odnosno spopolnilo.

Sedanji voditelj III. reda je že šesti, odkar obstoji na Viču skupščina; prišel je 20. julija 1933 — Dne 17. septembra l. l. se je izza 13 let in 5 mesecev tretjeredni shod enkrat za vselej »instaliral« na tretjo nedeljo v mesecu popoldne po načelu: tretja nedelja tretjemu redu. Spočetka so bili namreč popoldne shodi prvo nedeljo v mesecu in sicer po litanijah. Z dne 6. II. 1920 pa so vpeljali mesečne shode prvi petek v mesecu ob 5 zjutraj. Dandanes ima tretji red prvi petek zgolj sv. mašo pred Najsvetejšim. — Na praznik vtisnjenja ran sv. Frančiška m. l. se je jela peti pred shodom in po shodu znana pesem: »Pri tebi, o Frančišek, mili!« Ta dan se je ustvaril poseben odsek III. reda za ljudsko petje. — Na misijonsko nedeljo, dne 22. okt. 1933, se je ozir na ljubljanski Škofijski list 1933, štev. 7 odredilo, da bodo vnaprej tudi naši frančiškanski misijonski pospešitelji predvsem pobirali za splošne misijone (DŠV) in nato šele za frančiškanske (recimo na praznik svetih Treh kraljev). — Od 16. do 19. nov. 1933 so se vršile v skromen spomin na 25 letnico ustanovitve III. reda duhovne vaje. Vodil jih je domači p. voditelj. Tretjeredniki so se sestajali dvakrat na dan v cerkvi in sicer zj. ob 5 in zvečer ob pol 8; po jutranjem premišljevanju je sledila sv. maša, po večernem pa so se odmolile litanije Matere božje in se podelil blagoslov z Najsvetejšim. Voditelj duhovnih vaj si je zbral za temeljno misel: Duh sv. Frančiška, t. j. Frančiškovo nesebično delo, njegovo natorno priproščino, pristno krščansko naivnost, serafinsko ljubezen do Boga, njegovo zatopljenost v križanega Jezusa ter njegovo neomejeno zaupanje v božjo Previdnost. — V istih dneh so se tudi zvršile volitve novega odbora. Volilo se je po listkih in skupinah. Dne 19. nov. se je sestavilo predstojništvo. Istočasno so se ustvarili trije odseki: Odsek za misijone in katoliško časopisje, odsek za dobrodelnost in pomnoženi odsek za ljudsko petje. — Lansko leto se je nabralo za frančiškanske misijone 1604 Din, za družbo za širjenje vere pa 1116 Din, skupaj 2720 Din. — Od 17. do 25. marca 1934 se je obhajal v župniji sv. misijon. V tem času je tretji red: molil, da bi izprosil gg. misijonarjem potrebnega blagoslova, sam se pridno vdeleževal misijona, zanj agitiral ter veliko žrtvoval. — Tretjo nedeljo aprila (15. IV.) so se po določenem sporedu obnovile sv. redovne obljube. — Na binkoštno nedeljo (20. V.) je bil slovesni sprejem novih članov v tretji red. Bilo je sprejetih 24 žena in 2 moška. — V mesecu juniju se je mesto 3. nedelje (Antonijeve) četrto vršil shod III. reda. Pri tej priliki se je ves tretji red slovesno posvetil presv. Srcu Jezusovemu. — Dne 25. julija je p. voditelj zaključil ureditev imenika članov tretjega reda. Ta zapisnik je že tretji od obstoja samostanske skupščine na Viču. Imenik izkazuje 194 živih članov (med njimi 16 mož). — Na Jernejevo nedeljo, dne 26. avg., je priredil tretji red božjepotni izlet na Zaplaz. — Dne 21. okt., t. j. na misijonsko nedeljo, se je vršil drugi slovesni sprejem v tretji red. Ta dan je vstopilo v sveto Frančiškovo armado 30 novih udov, med njimi 6 mož; viška skupščina ima danes 48 novink in 8 novincev. Bog daj svojo rast! — Za praznik sv. Elizabete, patrone III. reda, so se vršile letne duhovne vaje. — Letošnje leto je prihajalo na skupščino 170 izvodov »Cvetja«. V tem letu se je tudi ustanovil tretjeredni naraščaj: križarji in klarice. Tretji red je podpiral tekom leta 6—7 revnih udov in požrtvovalno sodeloval pri Vincencijski konferenci sv. Antona.

P. Henrik.

Kronika III. reda

GORNJA PONIKVA, okr. Celje; ust. 26. 9. 1923; voditelj: Janez Gorišek, župnik; odbor: Razdevšek Antonija, Sredenšek Alojzija, Ograjenšek Katarina, Rezman Terezija, Jezernik Rozalija, Tkavc Rozalija, Zupanc Terezija; Kos Terezija, Hrustlj Marija, Mastnak Neža; število članov: moških 12, ženskih 114; v noviciatu 2; delujoči odseki: evaristični in dobrodelni; naročnikov Cvetja: 35; okoliš skupščine: 748 duš.

PREŽGANJE, okr. Ljubljana; ust. 27. 5. 1923; voditelj: Stupica Josip, župnik; odbor: Jerant Mihael, Ostrež Janez, Gale Lucija, Berčon Jera, Petrin Helena, Gale Neža; število članov: moških 7, ženskih 48; naročnikov Cvetja: 13, Lučke: 1; okoliš skupščine: 704 duš.

BRUSNICE, okr. Novo mesto; ust. 27. 8. 1924; voditelj: Šešek Ivan, župnik; odbor: Lumpert Marija, Habe Marija, Božič Uršula, Franko Jožefa, Hrovat Neža, Šinkovec Ana; število članov: moških 7; ženskih 78; naročnikov Cvetja: 7, Lučke: 40; okoliš skupščine: 1850 duš.

Nove knjige

Henrik Sienkiewicz-Dr. Rudolf Mole: Križarji. Prvi del. Cena broš. 55 Din, vez. 70 Din. (Ljudska knjižnica 56 zv.) Založila Jugoslovanska knjigarna.

Križarji so zgodovinski roman, čigar snov je zajeta iz napetih in strašnih bojov med Nemci in Poljaki v srednjem veku. Nemci so prav takrat mogočno prodirali na vzhod, da si osvoje slovanske kraje tudi na severu, prav tako, kakor so delali tudi na jugu. Zlasti nemški viteški red, tako zvanih križarjev, je storil Poljakom in zlasti severnim Slovanom mnogo zla in krivic, dokler jih niso združeni Litavci in Poljaki porazili v znameniti bitki pri Tannenbergu in Grünwaldu l. 1410. To dobo poljske preteklosti nam veličastno slika svetovnoznani pisatelj Sienkiewicz v Križarjih.

Razen veličastne snovi, napetih dogodkov in oblikovnih vrlin moramo povdariti tudi нравno plemenitost dela, tako da zavzemajo Križarji med zgodovinskimi romani, kar jih premore svetovna književnost, eno najlepših mest.

Koledar Družbe sv. Mohorja 1935. Povdarjati moramo, da je koledar naravnost krasno opremljen z novimi risbami S. Pengova. Poleg raznih aktualnih člankov, kakor O krizi, O slovenskih izseljencih, O razvoju tehnike prinaša tudi življenjepise velikih mož Slovenije ter tudi biografske notice raznih mož in žena, ki so se odlikovali v svojem življenju ter se preteklo leto preselili k Bogu.

Ivan Zorec: Stiški svobodnjak. (Slovenske večernice 87 zv.)

Zanimiva zgodovinska povest se godi v letu 1471, ko so Turki požgali samostan v Stični. Glavna oseba je možati in pošteni Trlep, ki kljubuje gradovom, skrbi za tlačane pod krivo opatovo palico in vso dolino rešuje pred turškim plazom. Povest je napeto pisana in je živa slika tedanjih borb in hudih časov.

Bogomir Magajna: Graničarji. (Mohorjeva knjižnica 65.)

Povest razgrinja pretresljive slike iz življenja po naših obmejnih pokrajinah. Zajeto je trpljenje, beg, borbe, hrepenenje izgnancev po slovenski zemlji onstran. Vsak izmed nas mora biti prešinjen z ljubeznijo do bratov, ki nam jih je usoda ugrabila.

Dr. Josip Mal: Zgodovina slovenskega naroda (10. snopič).

Zaradi lažjega razumevanja dogodkov leta 1848 nam pisatelj opisuje prevrat v Parizu in na Dunaju, ki sta sprožila živahen odmev v Ljubljani in drugih krajih Slovenije. V tej zvezi potem obravnava snovanje narodnih straž ter govori o javnem mnenju, ki se je oblikovalo pri nas po vseh teh dogodkih. Ocenjen je naš vidno rastoči narodnostni odpor, pomen delovanja po društvi in po časopisih. Iz posameznih želj in zahtev je rasel naš politični program.

Dr. Franc Kovačič: Anton Martin Slomšek, služabnik božji. (Prvi del.)

Pisatelj je izgrebel vse vire, ki govorijo o tem znamenitem škofu. Opis Slomškovega dela sloni na doslej neznanih virih, zlasti na Slomškovem dnevniku in njegovih pismih. Življenje Antona Martina Slomška je res vzor in pobuda za nas vse.

Franc Kocbek in Ivan Šašelj: Slovenski pregovori, reki in prilike. (Mohorjeva knjižnica 72.) Cena za ude broš. 21 Din, vez. 33 Din.

V tej knjigi je zbrana modrost, duhovitost, življenjska skušnja ter dovtipnost in hudomušnost našega naroda. Zakladnica zlatega zrna so duhovno in oblikovno neusahljivi viri za vsakega, ki hoče čustvovati in pisati zares slovensko.

Andrej Lichtenberger-Niko Kuret: Hlačkova sestra. Cena za ude broš. 18 Din, vez. 27 Din.

Knjiga je nadaljevanje prvega romana istega pisatelja: Moj mali hlaček, in nam predstavlja Hlačka že kar kot malega moža. Kdor je prebral malega Hlačka, bo moral prebrati tudi njegovo sestro. V razmerju Hlačka do male Lučke se nam odkrivajo vedno nove plati otroške duše. Pisatelj je našel priliko, da opiše na svoj prikupni in topli način duševnost deteta, Hlačkove sestre, od prvih dni življenja do prvega jecljanja. Za otroke in starše silno zanimiva in sončna knjiga.

Joža Lavrenčič: Pastir z belo palico. Pravljica. Z risbami opremil Maksim Sedej. (Mohorjeva knjižn. 64.) Cena za ude broš. 12 Din, vez. 21 Din.

Pravljica bo brez dvoma veliko veselje in užitek otrok, je pa tako pisana, da bo tudi odrasli imel ob njej veselo uro.

Življenje svetnikov. Deseti snopič tega znamenitega življenjepisa svetnikov obsega dneve od 31. maja do 6. julija. Vsak, kdor bo imel to knjigo v celoti, je lahko prepričan, da bo imel zaklad v svoji knjižnici.

Hugo von Hofmannsthal-Oton Zupančič: Slehernik. (Mohorjeva knjižnica 70.) Uvod napisal Jakob Šolar. Cena za ude broš. 21 Din, vez. 30 Din.

V polni življenjski moči, sredi brezskrbnega uživanja, ko ne vidi nadlog pri svojem bližnjem in je gluha za opomine svoje matere, pozove Bog sam Slehernika in pošlje ponj svojo deklo smrt. V sredo razkošnega

pirovanja, kjer prekipeva veselje vseh užitkov, plane smrt in zgrabi Slehernika. Močne prizore je ustvarila dramatska umetnost, a močnejšega komaj katerega: kri zledeni Sleherniku in slehernemu. Vse zbeži, prijatelji, sorodniki in služabniki, vse zapusti Slehernika, da ostane sam s smrtjo. Vse zemske moči se mu upró, najodurnejše pa Mamon, ki ga je vse življenje imel za vsemogočnega prijatelja in služabnika, a se mu sedaj razodene kot najbrezsrčnejši vladar, kateremu je bil Slehernik vse življenje suženj. V tej popolni osamelosti zasliši glas svojih dobrih del. V njih zasveti Sleherniku luč novega upanja, luč božje milosti, božjega usmiljenja. Vera pride na pomoč in skupno rešita Sleherniku dušo: smrt ni več grozna, preselitev je v večno srečo. Slehernik prečiščen veselo odhaja s sveta, saj je doživel grozo smrti, a tudi blagoslov usmiljenja in milosti. — Krasna knjiga.

V molitev se priporoča

Udje Armade sv. Križa: Esih Alojzij, Oštir Marija in Eršte Barbara. — Neimenovana iz Mirne peči priporoča bolnega brata in spreobrnjenje dveh oseb.

Zahvala za molitev

Roblek Julijana se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, Mariji Pomčnici, sv. Frančišku Asiškemu in sv. Antonu Padovanskemu za uslišano prošnjo. — Neimenovana iz Vojnika se zahvaljuje sv. Jožefu, sv. Antonu in sv. Konradu za uslišanje velike prošnje. — P. D. in F. B. se zahvaljujeta presv. Srcu Jezusovemu, Mariji in sv. Antonu za pomoč v težki stiski.

Dve prošnji na vse naročnike »Cvetja«

V sedANJI in prihodnji številki »Cvetja« bodo vsi naročniki dobili položnice. Kdor je že plačal naročnino, ali jo morda plačuje osebno, naj se na to ne ozira, ker pri tolikem številu naročnikov ne moremo paziti na to, kdo je že naročnino plačal ali ne, ter položnice enostavno priložimo vsem. Vendar pa želimo, da bi to pot vsi naročniki porabili položnice, četudi ne za naročnino »Cvetja«, če so ga morda že plačali, ampak za to, da po možnosti ustrežejo našim prošnjam, ki sta naenkrat kar dve.

Znano vam je, da se bo prihodnje leto, po sklepu škofovske konference, vršil v dneh 28., 29. in 30. junija v Ljubljani evharistični kongres za kraljevino Jugoslavijo. Pripravljalni odbori so že začeli s svojim delom. Dostojna priprava tega kongresa pa je združena z nujno potrebnimi stroški, ki so neobhodni, ako hoče slovenski narod pripraviti svojemu Odrešeniku njemu primerno manifestacijo. Zato je pripravljalni odbor za evharistični kongres v imenu prevzvišenega g. knezoškofa dr. Gregorija Rožmana naprosil tudi upravo našega lista, naj bi pozvali vse naročnike, da bi prispevali k stroškom kongresa na ta način, da bi obenem z naročnino poslal vsak naročnik po 50 par za evharistični kongres. »Prepričani smo,« tako beremo v pismu, »da tako malenkosten znesek ne bo preobremenjeval cenjenih naročnikov, vsak malenkosten dar je za nas dragocen

in bo služil izključno za proslavo presv. Rešnjega Telesa.« Tako piše prevzvišeni gospod škof.

Kot pokorni otroci svojega nadpastirja se samo po sebi razume, da se bodo tretjeredniki odzvali tej prošnji in vabilu. Vemo pa z druge strani, da jih je med naročniki »Cvetja« mnogo, kateri bodo težko utrpeli tudi ta mali znesek, saj s težavo plačujejo »Cvetje« samo, čeprav stane samo 15 Din na leto. Zato prosimo vse tiste, ki to lahko zmorejo, naj prispevajo nekoliko več, da bomo na tak način mogli v polnem obsegu ustreči želji g. knezoškofa.

Pa še drugo prošnjo imamo, gre za »Cvetje« samo. Sodobna gospodarska kriza je tako pritisnila zlasti na ubožnejše sloje, da jim je še malenkostna naročnina 15 Din preveč. Morda si eden ali drugi misli, saj kljub temu delajo dobiček, pa to nikakor ni res. Vsak izvod »Cvetja«, ki ga dobimo v tiskarni, nas stane 1 Din, za dvanajst številčk torej plačamo samo v tiskarni 12 Din, potem pride še poštnina, katero moramo plačevati vsak mesec, potem še pristojbine na poštnem čekovnem uradu, potem ovojni papir in kar je še drugih takih stroškov, ki so pri upravi in razpošiljanju vsakega lista neizogibni. Da ne bo mislil kdo, da kaj pretiravamo, ko poudarjamo krizo, katera je zadela tudi naše zveste bravce »Cvetja«, priobčujemo tu dve pismi iz kroga naših naročnikov, eno iz Amerike, eno iz Slovenije. Pismi sta na razpolago v našem uredništvu.

Poglejmo n. pr. pismo iz Amerike. Stara naročnica »Cvetja« piše takole:

»Naznanjam Vam in oprostite, da odstopim od »Cvetja«, ker ne morem več plačevati. Moj mož že 4 leta in pol ne dela, star je pa 50 let. Zato upam, da tudi več delal ne bo, ker ne marajo take stare za delo. Tukaj Vam pošiljam en dolar za nazaj, ker vem, da bo dve leti, kar sem Vam dolžna, drugi dolar Vam pa pošljem pri kaki priložnosti, ker Vas ne maram oškodovati. Zato prosim, da prenehate s pošiljanjem.«

Pismo iz Slovenije se glasi:

»Tukajšnji naročniki »Cvetja« so izjavili, da ne morejo dati za »Cvetje« več, kakor po 10 Din na leto. Če uprava ne more dajati lista po tej ceni, so rekli, naj ga pa ustavi.«

Iz teh dveh pisem, katera bi lahko še pomnožili, pa nam primanjkuje prostora, lahko naročniki »Cvetja« sami spoznajo, kako težko je dandanes izdajati list. Težko nam je prenehati s pošiljanjem lista takim naročnikom, ki so nam do zdaj ostali zvesti, samo zato, ker jih je gospodarska kriza pritisnila v tako bedno stanje. Zato prosimo vse tiste, kateri morejo in katerim je na srcu, da »Cvetje« izhaja še nadalje v tem obsegu, da nam po svojih močeh pomagajo ter pri naročnini priložijo par dinarjev tudi za tiskovni sklad »Cvetja«, ker nam bo edino na ta način možno, da bomo mogli revnim naročnikom postreči s »Cvetjem« zastonj ali vsaj po znižani ceni. Vedeti morate, da je »Cvetje« najstarejši verski list, in zavedate se tudi, da je vsak katoličan, zlasti še ud III. reda, dolžan po svojih močeh podpirati dober tisk. Prosimo torej prav lepo, da nam pomagate, saj ne gre za nas, ker noben izmed sotrudnikov »Cvetja« ne dobiva nagrade, gre le za obstoj lista in za to, da moremo naročnikom tudi mi ostati zvesti v teh težkih časih.

Za vsak še tako malenkosten dar naj vam obilno poplača ljubezen ljubi Bog!

Uredništvo »Cvetja«.